

Betreft: MRU-inbreng CD Strategische keuzes bereikbaarheid (13 mei 2026)

Utrecht, 23 april 2026

Geachte Kamerleden,

De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft u geïnformeerd over de noodzaak om, vanwege forse financiële tekorten, tot een herprioritering van projecten te komen. Wij begrijpen dat scherpe keuzes onvermijdelijk zijn. Juist daarom is duidelijke politieke richting nodig, zodat de beschikbare middelen zo effectief mogelijk worden ingezet en maximaal wordt bijgedragen aan de opgaven waar Nederland voor staat.

Tegelijkertijd is onze constatering ook: de koek moet groter. Wij delen de analyse dat rijksmiddelen voor beheer, onderhoud en investeringen in bereikbaarheid structureel tekortschieten. Bereikbaarheid is bovendien geen sectoraal doel, maar een rijksbrede randvoorwaarde voor woningbouw, economische ontwikkeling en maatschappelijke kansen.

Een nieuw afwegingskader dat slechts de schaarste verdeelt biedt dan ook geen structurele oplossing. Zonder perspectief op adequate bereikbaarheid kunnen Rijk en regio ambities op gebied van wonen en economie niet waarmaken. Dit vraagt om een samenhangende visie op financiering, op vraagbeïnvloeding, op ruimtelijke ordening, en om slagvaardige samenwerking tussen departementen en medeoverheden. Uiteindelijk is er geen prioriteringsronde nodig, maar een samenhangend plan van aanpak én middelen daarvoor. Daarbij zou geen taboe moeten rusten op extra lenen, doelbelastingen, alternatieve bekostiging of financiering door baathebbers.

Voor de verdeling van op dit moment beschikbare middelen ziet de Metropoolregio Utrecht twee belangrijke uitgangspunten.

1. Houd vast aan gemaakte Rijk-regioafspraken over grootschalige woningbouw

De woningbouwopgave heeft de hoogste prioriteit. Het is belangrijk dat we nu bouwen én zeker stellen dat er nog vele jaren voldoende woningen worden gebouwd. Grootschalige woningbouwlocaties kunnen alleen worden gerealiseerd wanneer Rijk en regio gezamenlijk investeren in de bereikbaarheid van deze nieuwe wijken.

In de Metropoolregio Utrecht wordt onder andere gewerkt aan de ontwikkeling van Groot Merwede-Rijenburg, met 63.000 tot 75.000 woningen de grootste woningbouwlocatie van Nederland. De Merwedelijn is essentieel voor de ontsluiting van deze grootschalige locatie. Voor de Merwedelijn is een voorlopig voorkeursalternatief vastgesteld en is 100% van de financiële dekking geborgd.

Wij doen een dringend beroep op u om in het debat te benadrukken dat mobiliteitsprojecten die noodzakelijk zijn voor deze en andere grootschalige woningbouwlocaties worden uitgezonderd van herprioritering.

Terugkomen op deze afspraken leidt direct tot vertraging van woningbouw en ondermijnt de voorspelbaarheid die nodig is voor uitvoering door overheden en marktpartijen. Dit staat haaks op de urgentie van de woningbouwopgave.

2. Borg dat bereikbaarheidsopgaven van nationaal belang niet tot stilstand komen

De huidige financiële beperkingen, het tekort aan personele capaciteit en stikstofproblematiek leiden ertoe dat noodzakelijke onderhouds- en investeringsprojecten in de infrastructuur in het gedrang komen. In de Kamerbrief prioritering Mobiliteitsfonds en Deltafonds geven de minister en staatssecretaris terecht aan rekening te willen houden met uitvoeringscapaciteit en beschikbare stikstofruimte in de herprioritering. Zonder stikstofruimte kunnen immers zelfs prioritaire projecten, zoals Knooppunt Hoevelaken (nr. 1 file top-10 NL) en Ring Utrecht, die tezamen de draaischijf van Nederland vormen, niet in uitvoering worden genomen.

Deze beperkingen mogen er echter niet toe leiden dat het belang van de opgave verloren raakt in de afweging. Niet het uitvoeren van projecten (middel) staat immers centraal, maar het oplossen van bereikbaarheidsknelpunten (opgave). Wanneer investeringsprojecten moeten worden uitgesteld, is het noodzakelijk om adequate overbruggingsmaatregelen te treffen, zodat de woningbouwopgave, een goede doorstroming op het hoofdwegennet én het behoud van de leefbaarheid in de regio gewaarborgd blijven.

Daarnaast constateren wij dat op en rond Knooppunt Hoevelaken en de Ring Utrecht sprake is van achterstallig onderhoud dat op korte termijn al tot forse fileknelpunten leidt. Het is noodzakelijk dat, ondanks vertraging van investeringsprojecten, uitstel spoedreparaties op de draaischijf van Nederland voortvarend worden aangepakt.

Wij vragen u daarom om de minister met klem op te roepen om bij prioritaire nationale projecten, zoals Knooppunt Hoevelaken en Ring Utrecht, met de regio afspraken te maken over aanvullende overbruggingsmaatregelen en over het noodzakelijke beheer- en onderhoud. Zonder deze gezamenlijke borging leidt dreigt het hart van Nederland immers verder dicht te slibben.

Tot slot

De Metropoolregio Utrecht draagt in belangrijke mate bij aan de nationale woningbouwopgave en de doorstroming van Nederland. Dit gebeurt in een nauwe samenwerking tussen Rijk en regio. Wij blijven die samenwerking graag voortzetten. Een goed functionerende Metropoolregio Utrecht is geen regionaal belang, maar een randvoorwaarde voor het functioneren van Nederland als geheel.

Wij hopen dat u deze punten wilt betrekken bij uw inbreng op 13 mei.

Met vriendelijke groet,

André van Schie

Gedeputeerde mobiliteit provincie Utrecht